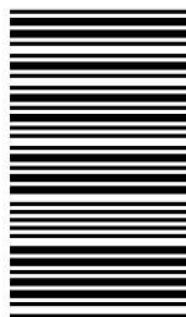

کد کنترل

301B

301

B

آزمون ورودی دوره دکتری (نیمه‌تمکز) – سال ۱۴۰۰

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۹۹/۱۲/۱۵

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشوراگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

رشته زبان و ادبیات فارسی – (کد ۲۱۰۱)

مدت پاسخ‌گویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۰۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سوالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: - کلیات ادبی (تاریخ ادبیات، دستور، عروض و قافیه، نقد و نظریه‌های ادبی معاصر) - متون نظم و نثر - زبان عربی - متون نظم - متون نثر - بلاغت	۱۰۰	۱	۱۰۰

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول ذیل، بهمنزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود را با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ‌نامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤالات و پائین پاسخ‌نامه‌ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

■ ■ عین الأسباب للجواب عن الترجمة أو التعریف أو المفهوم (٩-١)

١- عین الصحيح:

١) «إِنَّقُوا اللَّهُ وَ قُولُوا قُولًا سَدِيدًا»: تقوای خدا پیشه کنید و هنگام سخن گفتارتان محکم و استوار باشد!

٢) «إِنَّا زَيَّنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ»: ما آسمانهای دنیا را با زینت ستارگان آراستیم!

٣) «فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سُوِيًّا»: انسان راست قامتی برای او نمایان شد!

٤) «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا»: بی‌شک قرآنی عربی نازل کردیم!

- ٤ - «تَؤْمِنُ أَنَّ أَوْبَوْ لَهَا بَنْهَبٍ وَ لَمْ تَعْلَمْ بِأَنَّ السَّهْمَ صَابِابًا!»:

١) امیدوار است که همراه غنایم نزد او بازگردم و نمی‌داند که تیر در من کارگر افتاده است!

٢) آرزوی وی اینست که برای او با غارتی بیایم و حال اینکه نمی‌داند تیر او به هدف خورده است!

٣) به خود امیدواری می‌دهد که رجعت من همراه غنایم باشد ولی خبر ندارد که تیرها از کار افتاده است!

٤) بازگشت من با دستان پر برای او از جمله احلام وی است درحالی که خبر ندارد تیری مرا هدف قرار داده است!

- ٣ - «يَنْبَغِي أَنْ لَا نَعْلَقَ أَهْمَيَةَ تَارِيْخِيَّةَ وَاسْعَةَ عَلَى قَصْصِ الْعَصْرِ الْجَاهْلِيِّ الَّتِي ذُكِرَتْ فِي الْأَغْنَانِ، فَإِنَّ الرَّوَاةَ حَرَقُوا فِيهَا كَثِيرًا!»:

١) برای قصه‌های جاهلی که در کتاب الأغانی آمده است نباید اهمیت تاریخی زیادی قائل شویم، زیرا راویان بسیاری در آنها تحریف کرده‌اند!

٢) قصه‌های جاهلی را که در کتاب الأغانی آمده است نباید اهمیت تاریخی زیادی قائل شویم، زیرا راویان در بسیاری از آنها تحریف کرده‌اند!

٣) شایسته است که داستانهای دوره جاهلی اغانی را شرح و تفسیر تاریخی نکنیم، به جهت اینکه راویان تاریخ به انحرافات بسیاری در آنها پرداخته‌اند!

٤) برای داستانهای دوره جاهلی که در کتاب اغانی ذکر شده نباید اهمیت تاریخی گسترده‌ای قائل شویم، چه راویان در بسیاری از آنها تحریف کرده‌اند!

۴- «إِنَّ أَهْمِيَّةَ لَا تُرْجِعُ إِلَى أَنَّهُ كَانَ كَاتِبًا مِنْ كِتَابِ الدَّوَافِينَ وَ إِنَّمَا تُرْجِعُ إِلَى أَنَّهُ كَانَ مُتَرْجِمًا وَ حَوْلَ أَنْ يُنَقَّلَ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ خَيْرٌ مَا عُرِفَ فِي الْفَارَسِيَّةِ!»:

(۱) جایگاه والایی که او از آن برخوردار است بخارط این نیست که نویسنده دیوان بود، بلکه به این خاطر است که او مترجمی بود که بهترین چیزهای را که در زبان فارسی می‌یافت به عربی منتقل می‌کرد!

(۲) اهمیت او به این مربوط نمی‌شود که نویسنده‌ای از کتابان دیوانهای دولتی بود، بلکه به این مربوط می‌شود که او مترجم بود، و سعی کرد بهترین چیزی را که در فارسی می‌شناخت به عربی منتقل کند!

(۳) اهمیتی که او در زبان عربی دارد به دلیل نویسنده‌گی وی در دیوان نیست، زیرا او مترجم هم بود و سعی داشت همه چیزهای مفیدی که در زبان فارسی وجود داشت به عربی ترجمه کند!

(۴) وی که نویسنده‌ای از کتابان دربار بود از اهمیت بسیاری برخوردار است، فقط به این دلیل که هر آنچه را در زبان فارسی مفید می‌دید وارد زبان عربی می‌کرد!

۵- «لِيَسْ مِنَ الصَّوَابِ اعْتِبَارُ الشَّعْرِ الْحَرَّ فِي إِيَّارَنِ مِنْ مُسْتُورَدَاتِ الْغَربِ، فَإِنَّهُ فِي الْحَقِيقَةِ اسْتِمْرَارُ لِلشَّعْرِ التَّقْليديِّ وَ لَكِنَّهُ بِثُوبِ جَدِيدٍ!»:

(۱) این درست نیست که شعر آزاد اعتبار و اهمیت خود را از غرب گرفته است، چه آن در حقیقت شعر سنتی فارسی است با شکلی نو!

(۲) صواب نیست که شعر نو را از صادرات غربیان به ایران بدانیم، زیرا آن واقعاً همان شعر تقليدی فارسی است با شکلی جدید!

(۳) صحیح نیست که شعر آزاد را در ایران از واردات غرب بشمار آوریم، چه آن در حقیقت ادامه شعر سنتی است اما با جامه‌ای نو!

(۴) نباید اعتبار شعر نو را در ایران از واردات غرب پنداشت، زیرا در واقع آن استمرار شعر کهن است با جامه‌ای جدید!

۶- «وَالشَّيْبُ يَنْهَضُ بِالشَّبابِ كَأَنَّهُ لَيْلٌ يَصْبَحُ بِجَانِبِيهِ نَهَارًا!». الأَقْرَبُ مِنْ مَعْنَى الْبَيْتِ:

نشاید چو بلبل تماشای باع!

(۱) مرا برف باریده بر پر زاغ

زین گونه بسی آمد و زین گونه بسی رفت!

(۲) شادی مکن از زدن و شیون مکن بر مرگ

و کل فتی یوما به الدَّهْرِ فاجع!

(۳) فلا جزع إنْ فرق الدَّهْرِ بيتنا

و یکدی الفتی فی دهره و هو جاہل

(۴) ینال الفتی فی عیشه و هو عالم!

«رأيت حياة المرء ترخص قدره

فإن مات أغله المنايا الطواوح!»:

(۲) ما مرده پرستیم و دشمن جان!

(۱) هلك امرؤ لم يعرف قدره!

(۴) مرگ شتری است که در هر خانه‌ای می‌خوابد!

(۳) الموت في حياتكم المقهورين!

- ٨ «قدیمترین نمونه‌های نثر موجود که به زبان فارسی تصنیف شده نشان می‌دهد که نثر فارسی هم مثل شعر فارسی، قدیمترین نمونه‌ها یش اسلامی است!»:
- ١) أقدم نماذج للنثر المصنف باللغة الفارسية يدل على أن النثر الفارسي أقدم نماذجه كما هو في الشعر إسلامي أيضاً!
  - ٢) أقدم النماذج الموجودة للنثر الفارسي والمصنفة بهذه اللغة هي الأخرى تدل على أنها إسلامية كالشعر الفارسي!
  - ٣) إن أقدم النماذج المصنفة باللغة الفارسية هي الأخرى تدل على أن النثر الفارسي حالة حال الشعر الفارسي إسلامي أيضاً!
  - ٤) إن أقدم نماذج النثر الموجودة والمصنفة باللغة الفارسية تدل على أن أقدم نماذج النثر الفارسي هي كالشعر الفارسي إسلامية أيضاً!
- ٩ «خشونت ویرانگر می‌تواند مانع عملی شدن هرگونه آرامش و امنیت شود، بخصوص اگر نیروهای ویرانگر، پنهان و آشکارا به اهداف خود جامه عمل بپوشانند!»:
- ١) العنف المدمر من شأنه أن يقضي على كل ما يمكن تحقيقه من استقرار أو أمن، خصوصاً إذا بقيت القوى المدمرة تعمل في أهدافها في الخفاء والعلن!
  - ٢) إن العنف مدمر يمكن له أن يزيل كل ما يمكن في وجوده من الاستقرار أو الأمانة، خاصة إن تبقي القدرات المدمرة تقوم بأعمالها وأهدافها خفية و علنياً!
  - ٣) إن التعسف المهلك يستطيع أن يمحو كل ما يمكن أن يتحقق من الاستقرار أو الأمانة، و لا سيما في حال بقى المدمرات تعمل علنياً وغير علني لأهدافها!
  - ٤) التعسف المهلك شأنه أن يقضي على جميع ما يجوز عمله من استقرار أو أمن، على الخصوص إن بقى القوات المدمرة تقوم بالعمل عند الخفاء والعلن!

■ عین المناسب للجواب عن التشكيل (١٠ و ١١) ■

١٠ - عین الخطأ:

- ١) يا بُنيِّ اجعلْ نَفْسَكَ مِيزَانًا فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنِ غَيْرِكَ،
- ٢) فَاحْبِبْ لغَيْرِكَ مَا تُحِبُّ لنَفْسِكَ، وَاكْرَهْ لَهُ مَا تَكْرَهُ لَهَا،
- ٣) وَ لَا تَظْلِمْ كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تُظْلَمَ، وَ أَحْسِنْ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسَنَ إِلَيْكَ،
- ٤) وَ إِسْتَقِبْ مِنْ نَفْسِكَ مَا تَسْتَقِبُ مِنْ غَيْرِكَ، وَ ارْضِ مِنَ النَّاسَ بِمَا تَرْضَاهُ لَهُمْ مِنْ نَفْسِكَ!

١١ - عين الخطأ:

- ١) إنَّ أصحابَ المصالحِ والمَارِبِ وَالْمُتَطَلِّعِينَ إِلَى السُّلْطَةِ، لَا يَجِدُونَ أَيَّ سَبِيلٍ،
- ٢) إِلَى الْوُصُولِ إِلَى هَذِهِ التَّطَلُّعَاتِ إِلَّا عَبْرَ إِسْتِلَابِ الْوَاقِعِ،
- ٣) بَعْضِ خُصُوصِيَّاتِهِ وَالتَّقْمِصُ بِرَدَاءِ الشَّرِّعَةِ، وَهَذَا لَا يَكُونُ إِلَّا
- ٤) مِنْ خَلَلِ إِسْتِبعَادِ الشَّرِّعَةِ وَإِتَّبَاعِ سِيَاسَةِ التَّفَرْقَةِ بَيْنَ صُوفَوْفِ أَبْنَاءِ الْأُمَّةِ الْوَاحِدَةِ!

■ ■ ■ عين الصحيح في الإعراب و التحليل الصRFI (١٢-١٥)

١٢ - «إذا سألك عبادي عنِّي، فإني قريبٌ أجيبي دعوة الداع إذا دعاني» عين الخطأ:

- ١) دعان: فعل ماضٍ، معنٌل و ناقص (إعلاه بالقلب)، والنون حرف وقایة، مفعوله ضمير الياء المحفوظ
- ٢) الداع: مشتق و اسم فاعل (مصدره: دعوة)، معرب و صحيح الآخر و مضاف إليه و مجرور بالكسر
- ٣) إذا (الأولى): اسم غير متصرف و لازم الإضافة، من أدوات الشرط غير الجازمة، و منصوب محلًا على أنه مفعول فيه للزمان
- ٤) أجيبي: مضارع للمتكلّم وحده من باب إفعال، معنٌل و أجوف (إعلاه بالإسكان و القلب)، فاعله الضمير المستتر

١٣ - «و لا تُضيئنَّ حقَّ أخِيكَ اتكالًا عَلَى مَا بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ، فَإِنَّهُ لَيْسَ لَكَ بِأَخٍ مِنْ أَضَعَتْ حَقَّهُ!». عين الخطأ:

- ١) تضيئن: فعل مضارع من باب تعيل، مبني على الفتح لوجود نون التوكيد و مجزوم محلًّا بحرف «لا» الناهية
- ٢) اتكالًا: مصدر من باب افتعال، و فيه إبدال الواو تاءً، و مفعول لأجله و منصوب و عامله فعل تضيئن
- ٣) ليس: فعل جامد من الأفعال الناقصة، اسمه «من» الموصولة، و خبره الجار و المجرور «لَكَ» المقدم على اسمه
- ٤) أخ: من الأسماء الخمسة و مجرور لفظًا بالكسرة بحرف الياء الزائدة، و في محل نصب بأنه خبر مفرد لفعل «ليس» الناقص

- ٤ - «قُم املاً و اسقني كأساً و دَعْ ما فيه مسموماً   أما أنت الذي تَسْقِي؟ فَعَيْنُ السُّمْ تَرِيَاقِي!». عَيْنُ الخطأ:
- ١) أنت: ضمير منفصل مرفوع، و اسم لحرف «ما» من أخوات «ليس» و خبره المفرد «الذى» في محل نصب، و الجملة اسمية
  - ٢) دع: فعل أمر، معنٌ و مثال (له الإعلال بالحذف)، متعدٌ و مفعوله الموصول «ما»، و هو عامل الحال المفردة «مسموماً»
  - ٣) كأساً: اسم جامد، متنازع فيه و منصوب على أنه مفعول به للعامل الأول (املاً) لسابقه أو مفعول به ثانٍ للعامل الثاني (اسق) لقربه
  - ٤) الذي: اسم موصول خاص أو مختص، و نعت مرفوع مثلاً بالتبعية للمنعوت «أنت»، و صلته فعل «تسقي» و عائدها الضمير المستتر
- ٥ - «أخذ هذا الشاعر يُنشد شعره أمام الحضور!». عَيْنُ الصَّحِيحِ:
- ١) الشاعر: مشتق و اسم فاعل – معرف بـأَلْ – معرب – صحيح الآخر – منصرف / مضارف إليه و مجرور
  - ٢) يُنشد: مزيد ثلثي (من باب إفعال) – متعدٌ – مبني للمعلوم / فعل منصوب لفظاً لأنَّه خبر لفعل «أخذ»
  - ٣) الحضور: اسم – جامد و مصدر – معرف بـأَلْ – معرب – صحيح الآخر – منصرف / مضارف إليه و مجرور
  - ٤) أخذ: ماضٍ – صحيح و مهموز الفاء – مبني / فعل من أفعال المقاربة للشروع و اسمه «هذا» و خبره الجملة الفعلية «ينشد...»

■ ■ عَيْنُ الْمَنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئِلَةِ التَّالِيَةِ (١٦-٢٠)

- ٦ - عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ إعلال «ترضين» للمخاطبة و للمخاطبات:
- ١) دون الإعلال / إعلال بالقلب
  - ٢) إعلال بالحذف / دون الإعلال
  - ٣) إعلال بالقلب / إعلال بالإسكان
- ٧ - عَيْنُ عَائِدِ الصلةِ ضميراً بارزاً:
- ١) هي الدنيا، من رفعته ارتفع!
  - ٢) أين جاري الذي كان رفيق أيامِي!
  - ٣) العاقل هو الذي يتَعَظُّ بأُمُولَاتِ الدَّهْرِ!

۱۸- عین المنصوب من باب الاختصاص:

- ۱) هم الأفضل لا يعودون شيئاً إلا أن يقوموا بإنجاز وعدهم!
- ۲) نحن الطّلاب نهتم بقراءة دروسنا طول الفصل الدراسي!
- ۳) نحن الّذين ندرس و نطالع مع بعض كي نفهم الدروس الجديدة!
- ۴) هم التّلامذة الّذين يسرّهم كسب العلم أكثر من الدرجة الممتازة!

۱۹- عین ما یجوز فیه تقديم الحال:

- ۱) زميلي ناجح ساعياً!
- ۲) هو صديقي مجتهداً!
- ۳) ما أحسن الطالب ساعياً!
- ۴) لا تعثوا في الأرض مفسدين!

۲۰- عین البدل «كلّ من كلّ»:

- ۱) صدمته رجله سيّارة كانت تعبّر الشّارع بسرعة!
- ۲) أراد المعلم أن يمتحن الطّلبة نشطاءهم!
- ۳) إنَّ الإنسان ستبليه أسباب الرّدى المنايا!
- ۴) لي أخ ازداد هو قلبه إيماناً!

۲۱- بیت‌های زیر در سرگذشت کدام پادشاه شاهنامه آمده است؟

بـدین اندرون پـنجهـی نـیز خـورد
بـه رـسـم پـرـسـتنـدـگـان دـانـیـشـ
همـی نـام، تـیـشـتـارـیـان خـوـانـدـنـدـ
کـجـاـنـیـسـتـ اـزـ کـسـ بـرـایـشـان سـپـاسـ
هـمـ اـزـ دـسـتـورـزانـ بـاـسـرـکـشـیـ»
۱) جمشید   ۴) طهمورث
۲) فریدون   ۳) کیخسرو

۲۲- در مصرع اول بیت زیر، چه ویژگی مثبتی برای قهرمان ذکر شده است?
«نـهـ دـلـ تـیـرـهـ دـارـدـ زـرـمـ وـ زـنـجـ»
۱) همراهی قدرت و ثروت با غرور و شجاعت
۲) دلیری و شجاعت در عین داشتن قدرت و ثروت

۳) پهلوانی و دلاوری به واسطه دوری از قدرت و ثروت
۴) مبتلا نشدن به تکبر و غرور با وجود داشتن قدرت و ثروت
در شاهنامه، بیت زیر از زبان کدام شخصیت بیان شده است?

ندارـنـدـگـرـگـ ژـیـانـ رـاـ بـهـ کـسـ»
۱) سیاوش خطاب به گرسیوز
۲) انوشیروان خطاب به امپراتور روم
۳) رستم فرخزاد خطاب به سعد بن ابی وفاص
۴) بهرام گور در نامه‌اش خطاب به شنگل پادشاه هند

بر جهان تجاره توسعه (تندباد)
با یکی پاسدار چوبکزن (کوتوال)
جهان هرگز نخواهد تا تو باشی آدرنگ تو (اندوه)
چون بُز رُس که بیاموزد با سبز گیاه (تابالغ)

- ۲۴ در ایات زیر کدام واژه درست معنا شده است؟

- ۱) آنکه تدبیر او سواری کرد
- ۲) باغبانی باید آن بست را
- ۳) نباشد کوه را وقت درنگ تو درنگ تو
- ۴) رادردان همه با درگهش آموخته‌اند

- ۲۵ معنای صحیح بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

بر هر پر خردی نیست که چندین «نیست»

- ۱) اگرچه شهرهای آباد و خراب آن [خراسان] پرجمعیت است اما بخراشان فراوانی نزد خردمندان زندگی می‌کنند.
- ۲) اگرچه آبادی و ویرانی آن [خراسان] به دست مردم است اما در برابر هر خردمندی چندین بی‌خرد وجود دارد.
- ۳) اگرچه شهرهای آباد و خراب آن [خراسان] خالی از سکنه نیست ولی هر خردمندی می‌داند که جهان خالی از مفسدان نیست.

۴) اگرچه آبادانی و خرابی آن [خراسان]، به دست خود مردم است، بر همگان پوشیده نیست که خردمندان در برابر مفسدان هیچکاره‌اند.

- ۲۶ مفهوم کلی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«غوطه توان داد روز عرض ضمیرش

- ۱) برتری مقام و منزلت ممدوح بر چرخ بربین
- ۲) ترجیح تابناکی ضمیر ممدوح بر تابناکی آفتاب
- ۳) عرق کردن خورشید از شدت تابش ضمیر ممدوح
- ۴) شرم‌ساری شاعر در مقایسه ضمیر ممدوح با خورشید تابناک

- ۲۷ در بیت زیر به کدام باور صوفیانه اشاره شده است؟

«بود ایجاد و اعلام دو عالم چو خلق و بعث نفس این آدم»

- ۱) تجدد امثال
- ۲) تبدیل صفات
- ۳) حشر پس از مرگ
- ۴) مقام بقای بعد از فنا

- ۲۸ کدام گزینه از نظر معنی و مفهوم با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

آب کوئی همی ای بیهده در هاون
به شب اندر زان پروانگک روشن
سر خیره پیچ در قزگاند
که به ترب اندر هرگز نبود روغن

- ۱) اندرین جای سپنجی چه نهادی دل
- ۲) چون طمع داری افروختن آتش
- ۳) تدبیر بکن بشاش عاجز
- ۴) زین خسان خیره چه جویی چو همی‌دانی

- ۲۹ تعبیر شمس الدین محمد لاهیجی از «عدم» در بیت زیر چیست؟

«عدم آینه، عالم عکس و انسان چو چشم عکس در وی شخص پنهان»

- ۱) عالم معنا
- ۲) اعیان ثابت
- ۳) عالم لاهوت
- ۴) عالم مملکوت

- ۳۰ مفهوم کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

هم بدان پیرزن مخرقه خر باز دهید
هم به تعویذگر شعوذگر باز دهید
هم بدان آسی آسمه نظر باز دهید
هم به قرآن تسبیح شمر باز دهید

- ۱) آن زکال آب و سپندی که عرض دفع نکرد
- ۲) هیکل و نشره و حرزی که اجل بازنشاشت
- ۳) نوشدارو و مفرح که جوی فعل نکرد
- ۴) رشته پرگره و مهر تسبیح قرایان

شاخ گوزن اندر هوا اینک نگون سار آمده»
 قامست شده خشم غضنفران را
 ماه چو شاخ گوزن روی نمود از حجاب
 پشت خم در خدمت آن شیرمردان دیده‌اند
 شیر چون شاخ گوزنان پشت را کردی دو تا
 بی‌دانه من آبزده است آسیاب‌شان»

۴) آماده کار بودن

۳) بی‌آب بودن

نبی از جهل تو سرو تو فرود آید

- ۱) چون تو باطنی گمراه داشتی سرود و حکمت بر تو خوانده شد و بهدلیل رفع جهل تو پیامبر مبعوث شده است.
- ۲) تو سرود و آواز را بهدلیل خبث باطن حکمت به‌شمار می‌آوری و قرآن و وحی خدا را به واسطه جهل نازل و پست می‌شماری.
- ۳) خبث باطن تو باعث می‌شود که حکمت را چون نوا و سرود کم‌اهمیت شماری و جهل تو باعث شده قرآن نزد تو کم‌قدار به نظر برسد.
- ۴) تا باطنی ناپاک داری از حکمت درکی حاصل نخواهی کرد و تا جهل در تو هست هرگز از وحی و قرآن بهره‌ای نمی‌بری.

ض عفرا ز لطف داده دو به مر
 که تواند قفای او خوردن؟
 شکر سیلی حق که داند کرد؟
 حکم را بختیان بار کشند

کاب به دل می‌شود آتش به جان

- ۱) هنگام خزان در خود تأمل کن چرا که تأمل مایه نشاط دل است و شور جان.
- ۲) چون فصل خزان دیدی مهیای مرگ باش تا سختی آن بر تو هموار شود.
- ۳) هنگام پیری عشق بورز، زیرا عشق زداینده ضعف و سستی است.
- ۴) هنگام پیری شجاع باش، زیرا ترس موجب اضطراب می‌شود.

- ۳۱- تصویر شاعرانه بیت زیر به کدام گزینه نزدیک‌تر است؟

«کرده در آن خرم فضا، صید گوزنان چند جا

۱) چون شاخ گوزن بر در تو

۲) صبح چو پشت پلنگ کرد هوا را دو رنگ

۳) بس پلنگان گوزن افکن که چون شاخ گوزن

۴) پیش پیکان دو شاخش از برای سجده‌ای

- ۳۲- در بیت زیر، «آب زده بودن آسیاب» کنایه از چیست؟

«گرنان طلب کنند در من زنند از آنک

۱) تعطیل بودن

۲) ویران بودن

- ۳۳- معنی صحیح بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«حکمت از خبث تو سرو تو فرود آید

- ۳۴- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

۱) گردن گردنان شکسته به قهر

۲) کو در این راه گردنی گردن

۳) پیش دیوان حکم او جز مرد

۴) گردنانی که با خدای خوشند

- ۳۵- معنی کلی بیت زیر کدام است؟

«راه به دل شو چو بدیدی خزان

۱) هنگام خزان در خود تأمل کن چرا که تأمل مایه نشاط دل است و شور جان.

۲) چون فصل خزان دیدی مهیای مرگ باش تا سختی آن بر تو هموار شود.

۳) هنگام پیری عشق بورز، زیرا عشق زداینده ضعف و سستی است.

۴) هنگام پیری شجاع باش، زیرا ترس موجب اضطراب می‌شود.

- ۳۶ - کدام بیت درست معنی شده است؟

دامن از این بی نمکان درکشی

۱) گر جو سنگی نمک خود چشی

(اگر به حقیقت وجودی خود پی ببری از خودپسندان دوری می‌کنی).

آدمی آن است که اکنون پری است

۲) چون فلک از عهد سلیمان بری است

(از عهد سلیمان به بعد پریان مسخر هیج آدمی نشدند).

بر پدر طبع بدارد درست

۳) نسبت فرزندی ابیات چشت

(هر بیتی بر خلق و خوب آفریننده خود دلالت دارد).

وام زمین را بـه عدم بازده

۴) حرف زبان را بـه قلم بازده

(قلم را بار دیگر سخنور کن و زمین را از نابودی برهان).

- ۳۷ - مضمون کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

شما را کنون می‌دمد سبزه نو

۱) مرا غــله تنــگ انــدر آــمد درــو

چــه مــی خــواهــی اــز باــز برــکــنــدــه بالــ

۲) کــنــدــ جــلــوــه طــاوــوــس صــاحــبــ جــمــالــ

دــگــرــ چــشمــ عــیــشــ جــوانــی مــدارــ

۳) چــوــ بــرــ ســرــنــشــســتــ اــز بــزــرــگــی غــبارــ

دــیــگــ منــهــ کــاــتــشــ مــاــســرــدــ شــدــ

۴) تــازــهــ بــهــ ســارــاــ وــرــقــتــ زــرــدــ شــدــ

- ۳۸ - ابیات زیر در تبیین کدام مرحله از مراحل سلوک بیان شده است؟

هــفــتــ اــخــگــرــ يــكــ شــرــرــ اــيــنــجــاــ بــوــدــ

«هــفــتــ درــیــاــ يــكــ شــرــمــ اــيــنــجــاــ بــوــدــ

هــفــتــ دــوــزــ خــ هــمــچــوــ يــخــ اــفــســرــدــهــاــیــ اــســتــ

هــفــتــ جــنــتــ نــیــزــ اــیــنــجــاــ مــرــدــهــاــیــ اــســتــ

دــرــ زــمــیــنــ رــیــگــیــ هــمــانــ اــنــگــارــ نــیــســتــ

گــرــ دــوــ عــالــمــ شــدــ هــمــهــ یــکــبــارــ نــیــســتــ

قــطــرــهــاــیــ دــرــ هــشــتــ درــیــاــ گــشــتــ گــمــ»

گــرــ بــهــ یــکــ رــهــ گــشــتــ اــیــنــ نــهــ تــشــتــ گــمــ

۴) فقر و فنا

۳) توحید

۲) استغنا

۱) حیرت

- ۳۹ - در کدام بیت استشهاد به آیه قرآن، به نص آیه نزدیک‌تر است؟

ای تو را الطاف و علم مــنــ لــدــنــ

۱) باز آمد کــایــ مــحــمــدــ عــفــوــ کــنــ

کــیــ بــوــدــ آــســانــ رــمــوــزــ مــنــ لــدــنــ

۲) گــرــچــهــ آــســانــ نــمــوــدــ آــنــ ســانــ ســخــنــ

پــرــکــنــشــ اــزــ بــادــ کــبــرــ مــنــ لــدــنــ

۳) پــســ دــهــانــ دــلــ بــبــنــدــ وــمــهــرــ کــنــ

خــوــشــ مــدــارــاــ کــنــ بــهــ عــقــلــ مــنــ لــدــنــ

۴) بــاــســیــاســتــهــاــیــ جــاهــلــ صــبــرــ کــنــ

ابیات زیر به چه نکته‌ای دلالت دارد؟

در شــنــوــدــ گــوشــ تــبــدــیــلــ صــفــاتــ

زــآــتــشــ اــرــعــلــمــتــ یــقــینــ شــدــ اــزــ ســخــنــ

۱) علم اكتسابی و علم لدنی هر دو مهم است.

۲) صفات و ذات ما، با علم یقینی تغییر می‌یابد.

۳) علم یقینی منزل پختگی و کمال سالک است.

۴) علم الیقین منزل نهایی نیست باید به حق الیقین رسید.

- ۴۱ نکته مورد نظر مولانا در بیت زیر با کدام گزینه تناسب دارد؟

جود جمله از عوض‌های دیدن ضد ترسیدن است

۱) چون بخشنده‌گان بخشش‌های خود را قضای الهی می‌دانند از بخشیدن هراسی ندارند.

۲) مردم اگر بدانند نفس بخشش آن‌ها عین لطف حق است، دیگر ترس آن‌ها از کم شدن مال و ثروت زایل می‌شود.

۳) توجه به پاداش الهی بنده را به وجود و بخشش متمایل می‌کند از این‌رو دیگر ترس او از کم شدن مال زایل می‌شود.

۴) پاداش بخشش‌های بنده همیشه دیده نمی‌شود از این‌رو خداوند شخص بخشنده را به بخشیدن و نترسیدن دعوت می‌کند.

- ۴۲ مفهوم کلی ابیات زیر چیست؟

لیک درگه مارهای پر فنند

واندرین یم ماهیان پر فنند

۱) غلبه ظاهری منکران به دستیاری سحر در برابر اولیای حق

۲) غلبه باطنی و مغلوبیت ظاهری اولیای الهی برابر منکران

۳) تباین سیالیت معرفت باطنی با جمود معرفت ظاهری

۴) تقابل قدرت تصرف اولیای الهی با مدعیان معرفت

- ۴۳ معنای درست بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

گر خطاكشم ديت بر عاقله است

۱) اگر به غلط مرتكب قتلی شدم، این تقدیری بود که از روز است تو برايم رقم زدي.

۲) اگر سهواً کسی را کشتم، چون تو از روز است پشتیبانم بوده‌ای، دیه گناهم را بپرداز.

۳) اگر به سفاهت قتلی مرتكب شدم دیه آن بر خویشان است که تو مرا در ازل به آن‌ها پیوند داده‌ای.

۴) اگر به خطأ کسی را کشتم بر من حرجی نیست، من از است مست و مجنون بوده‌ام و دیه بر مجنون روا نیست.

- ۴۴ حافظ کدام مصرع را از غزل سعدی تضمین کرده است؟

۱) «جز این قدر نتوان گفت در جمال تو عیب»

۲) بر سر تربت من بی‌می و مطرب منشین

۳) مجو درستی عهد از جهان سستنهاد

۴) «چراغ روی تو را شمع گشت پروانه»

- ۴۵ مفهوم کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

۱) سیر انجام در آینه آغاز خوش است

۲) تا چند در این دایره همچون خط پرگار

۳) ساقی ما در مروت هیچ خودداری نکرد

۴) هر که دانست سرانجام حیات است فنا

- ۴۶ مفهوم کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

۱) نیرنگ چرخ چون گل رعناء در این چمن

۲) خمار زردرویی داشت در پی چون گل رعناء

۳) چون گل رعناء درون خویش اندودم به خون

۴) ز می بگذر که باشد در قفا همچون گل رعناء

که وضع مهر و وفانیست روی زیبا را

«تابه بويت ز لحد رقص‌کنان برخیزم»

«که اين عجوز عروس هزار داماد است»

مرا زحال توبا حال خویش پروا نه

دام را پیش‌تر از دانه نظر باید کرد

سر در پی آغاز ز انجام گذارم؟

نشئه انجام را در ساغر آغاز داشت

چون شرر دامن انجام در آغاز گرفت

خون دل از پیاله زر می‌دهد مرا

اگر رنگی به رویم از شراب لاله‌گون آمد

تا در این بستان سرا رنگ خزانی شد ز من

خمار زردرویی باده‌های ارغوانی را

- ۴۷- مفهوم کدام عبارت درست بیان شده است؟

- (۱) اگر چه در عمل پادشاه فریه شوی، خویشن لاغر نمای. (بیشتر از آن مباش که مینمایی).
- (۲) اگر از نیک، نکوهیده باشی، بهتر که از بد، ستوده شوی. (به قدر و مدح مردم دل نباید داد).
- (۳) هر که از کسی فریه شود زودتر کشتن از اوی چشم باید داشتن. (لطف زیاد را خطرها در پی است).
- (۴) و به هر محقری، مزوری مکن تا روزی که به کارت آید، منفعت بزرگ بود. (خود را ارزان فروختن خطاست).

- ۴۸- عبارت زیر در چهار مقاله در وصف چه کسی بیان شده است؟

«وزیر شاهنشاه بود و در فضیلت ترسّل و شعر کمالی داشت و مردی عدلی مذهب بود، عدلی مذهبان به غایت متنسک و متقدّی باشند.»

- (۱) ابوالحسن السرخسی البهرامی
- (۲) صاحب بن عباد رازی
- (۳) ابن عمید کاتب
- (۴) ابوحنیفة اسکافی

- ۴۹- معنی درست عبارت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«پیش من باری آن است که ملک روی زمین نخواهم با تبعت آزاری تا به خون رسد، که پیداست چون مرد با وی چه همراه خواهد بود.»

(۱) از نظر من حکومت چنان ارزشی نداشت که شاه به خاطر آن خلق آزاری کرد و در خون خلق افتاد و بعد از مرگ معلوم نیست چه بر او خواهد گذشت.

(۲) مرا باور این است که گرد دولت نگردم که زحمتی بزرگ در پی دارد و خون‌ها باید ریخت و چون آدمی بمیرد باید پادافره کار خود بیند.

(۳) از نظر من حکومت چنان ارزشی ندارد که پادشاه به خاطر آن خلق آزاری کند و خون‌ها ریزد، چرا که باید پاسخگوی اعمال خود باشد.

(۴) اعتقاد من آن است که پادشاهی دنیا ارزش آن ندارد که دیگری بیازاری تا چه رسد به کشتن وی، و آدمی چون بمیرد با خود چه خواهد برد.

- ۵۰- معنی واژه‌هایی که زیرشان خط کشیده شده، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«تا برجایم بر تملق و زَرَق مشغول نشوم که به افعال و شعبدہ، قضای آمده بازنگردد که گفته‌اند: إذا إنتَهَتْ المُدَّةُ كَانَ الْحِتْفُ فِي الْحِيلَةِ»

- (۱) تا زنده‌ام - دو رنگی - مکر - مرگ
- (۲) تا سرپا هستم - نیرنگ - نامردمی - نابودی
- (۳) تا توانایی دارم - چرب‌زبانی - تسليم‌شدگی - سقوط
- (۴) تا در این پست و مقام هستم - مال پرستی - ظاهرسازی - رهایی

- ۵۱- درون‌مایه اصلی داستان «راهد و راسو» کلیله و دمنه در کدام گزینه آمده است؟

(۱) کسی که بر مراد خود قادر گردد و در حفظ آن اهمال نماید و در سوز ندامت افتاد و به غرامت مأخوذه گردد.

(۲) کسی که دشمنان غالب و خصوم قاهر بدو محیط شوند و مفعع و مهرب از همه جوانب بر او متعدد باشد.

(۳) کسی که بی‌فکر و رویت خود را در دریای حیرت و ندامت افکند و بسته دام غرامت و پشیمانی گردد.

(۴) آنکه دل بر استعمالت او نیارامد، اگر چه در ملاطفت مبالغت نماید.

- ۵۲- مفهوم کدام گزینه با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟

- (۱) سایه ابر و دوستی اشرار
- (۲) لا يبقى الكثير مع الفساد
- (۳) ستایش دروغ و مال بسیار
- (۴) و الدَّهْرُ ذُو دَوْلٍ تَنَقَّلُ فِي الْوَرَى

-۵۳- کدام گزینه با مفهوم عبارت زیر متفاوت است؟

«پیش از آن که خصم فرصت چاشت بیابد، برای او شامی گواران سازد.»

(۱) پیش از آن که اهل بغداد شام خورند وزیر را چاشتی چاشنی بدادند.

(۲) پیش از آن که تاتار در این دیار بر ما سحر خورد، قصد شام کنید.

(۳) و قبل از بیان گزارش اجل در آن حدود تاختن آورد.

(۴) نعْد بالحجاج قبلَ أن يتعشّى بـك.

-۵۴- عبارت «كُلُّ مُجْرٍ فِي الْخَلَاءِ يُسَرٌّ» از مرزبان‌نامه با کدام ضرب‌المثل فارسی مطابقت دارد؟

(۱) هر که باد کارد طوفان درو کند.

(۲) هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت.

(۳) هر که رود چرد و هر که خوابد خواب بیند.

-۵۵- عبارت «إذا احتاج الرزق إلى الفلك فقد هلك» در چه موقعی کاربرد دارد؟

(۱) آنگاه که بزرگی به حقیری محتاج گردد.

(۲) آنگاه که استادی به شاگردش نیازمند شود.

-۵۶- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) نافه‌صفت از میان خون جگر، دمی خوش برمی‌آورم.

(۲) پیوسته پسته‌وار سوراختی خود را به دردخنده پوشیده می‌دارم.

(۳) از نفثة المتصورى که مهجورى بدان راحتى تواند یافت، چاره نیست.

(۴) از أئين المهجورى که رنجور را در شب دیجور هجر بدان شفایی تواند بود، گریز نه.

-۵۷- مفهوم کدام گزینه به مفهوم «دست پاک و حُقَّه تهی مانده‌ام» نزدیک‌تر است؟

(۱) به هر قدمی که نه بر جاده قرار زده‌ام.

(۲) در کشاکش تغاییر احداث افتاده‌ام.

(۳) از مئین و ألف، ماننده صفر بر هیچ آمدہ‌ام.

(۴) خاک در چشم آب حیات زده‌ام.

متن زیر را بخوانید و به پرسش‌های ۵۸-۶۰ پاسخ دهید.

و چون سلطان در نیشابور حاضر بود و از اطراف اصناف خلائق از قواد و اصحاب حاجات روی به خدمت او نهادند و مهمات و مصالح ایشان را کسی کفايت نمی‌کرد و متحیر و پریشان می‌گشتند. روزی به جمعیت بر در سرای مجیرالملک جمع شدند و غلبه و آواز برداشتند و تشنيع آغاز نهادند. بیرون آمد و روی بدیشان آورد که سخن شما عین صدق است و شکایت بر حق اما من نیز به نزدیک خداوند حصافت معدوم از کار مصلحت قوادگی با مصلحت قواد که روی کارند نمی‌بردازم و از ترتیب ارزاق خراید با تهدیب اوراق جراید نمی‌رسم. چند روز است تا سلطان اشارت فرموده است که چندین پیرایه از جهت مطاربه معدّ کنیم و به هیچ کاری دیگر مشغول نباشیم امثال امر سلطان واجب است و اسعاف ملتمسات ارباب حوائج لازم. در این گفت و شنید بودند که مبشران اخوان یعنی یزک پنجاب در رسید مخبر بدانکه لشکر مغول مقدم ایشان یمه و نوبن و سُبّتای بهادر از آب گذشتند.»

-۵۸- با توجه به عبارت فوق، چه خبر تلخی برای سلطان آورده شده است؟

(۱) عبور لشکر مغول از رود سیحون

(۲) گذشتن لشکر مغول از رود سند

(۳) انتخاب نوبن و سُبّتای به فرماندهی لشکر مغول از رود سند

-۵۹- با توجه به متن، دل مشغولی اصلی مجیرالملک در زمان اقامت سلطان در نیشابور چه بود؟

(۱) تدارک اسباب عیش و عشرت سلطان

(۲) برطرف کردن نیاز اطرافیان سلطان

(۳) حفاظت از جان سلطان و اطرافیان او

- ۶۰- با توجه به مفهوم کلی متن، اشتغال سلطان به لهو و لعب نشانه چیست؟
- ۱) تجمل‌گرایی سلطان
  - ۲) سردرگمی و از دست دادن سرنشسته امور
  - ۳) فساد اخلاق سلطان و اطرافیان او
  - ۴) اطمینان خاطر سلطان به پیروزی نهایی بر مغولان
- ۶۱- در عبارت زیر به چه موضوعی تأکید شده است؟
- «... و مهر از مهر بود، مهر آنجا نهند که مهر در آنجا دارند. ای رضوان، بهشت تو را، ای مالک، دوزخ تو را، ای کرّویان، عرش شما را، ای دل سوخته که بر تو مهر مهر است. تو مرا و من تو را.»
- ۱) رازداری نتیجه مهروزی است.
  - ۲) دوستداری و رازداری مکمل یکدیگر است.
  - ۳) مهر کردن چیزی، نشانه گرامی داشتن آن است.
  - ۴) مهر کردن، نشانه رازداری و نگهداشتن اسرار است.
- ۶۲- عبارت زیر در نقد چه کسانی است؟
- «فصلی چند از سخنان مصنوع مسجع بی‌معنی یاد گیرند و حکایات انبیاء و مشایخ به عبارت آرند و بعضی سور یا آیات را تفسیر ساخته و با هم تلفیق داده، یاد گیرند و اشعار بر الحان برخوانند و بر عوام فروخوانند.»
- ۱) متكلّمان
  - ۲) مذکران
  - ۳) واعظان
  - ۴) قصّاصان
- ۶۳- کدام گزینه در باب طبقات اهل فرات درست است؟
- ۱) متوسّمان، دانا بوند بر اندرون دل‌ها بی‌دلیل و نشان‌ها و برهان، آنها را به کار نیاید.
  - ۲) متفرّسان، دائم به غیب نگرند و از ایشان غایب نباشد و هیچ چیز از آنها پوشیده نبود.
  - ۳) مستنبطان، به نور خدای بنگردند و آن سواطع انوار بود که در دل بدرخشد، معانی بدان نور ادراک کنند.
  - ۴) ربانیان، عالمان باشند و حکیمان، اخلاق حق گرفته‌اند به دیدار، و آسوده باشند از خبر دادن از خلق و نگریستن بدیشان.
- ۶۴- کدام آیه قرآن با موضوع غیرت در عرفان مرتبط است؟
- ۱) و لا تطُرِّدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهِمْ بِالْغَدَاءِ وَالْعَشَيِّ يَرِيدُونَ وَجْهَهُ (آیه ۵۲ / انعام)
  - ۲) قل آنما حَرَمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ (آیه ۳۳ / اعراف)
  - ۳) أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (آیه ۶۲ / یونس)
  - ۴) وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَاصَّةً (آیه ۹ / حشر)
- ۶۵- عبارت زیر در توصیف کیست؟
- «به وقتِ فتنِ حروبِ امیر المؤمنین علی (ع) بیامد و به موافقت علی با اعدادی وی حرب همی کرد تا روز حرب صفين شهادت یافت.»
- ۱) عمار یاسر
  - ۲) هرم بن حیان
  - ۳) سعید بن مسیب
  - ۴) اویس قرنی
- ۶۶- با توجه به متن زیر کدام گزینه درست است؟
- «و اما مرید به معنی مُحب، سالک مجذوب است و مراد به معنی محبوب، مجذوب سالک که معنی شیخوخت در ایشان منحصر است، چه محب آن است که مجاہدت و مکابدتش بر مکاشفت و مشاهدت سابق بود و محبوب آن که حقیقت کشف او بر صورت اجتهد سابق.»
- ۱) وجود سالک مجذوب به حق است نه به خود.
  - ۲) مجذوب سالک بر اثر مجاہدت از سیر به طیر می‌رسد.
  - ۳) مجذوب سالک به یک جذبه بساط ادوار مقامات طی کند.
  - ۴) عبارت «جذبة من جذبات الحق توازی من عمل الثقلین» شایسته مقام سلوک مجذوب است.

- ۶۷- عبارت زیر به کدام مقام عرفانی اشاره دارد؟

«هرگاه که اخلاق نفس مبدل شود و دیو طبیعت مسلمان گردد و به جای متابعت هوا در او مطاوعت خدا پدید آید و بعضی از حظوظ او حقوق گردد»

۴) مقام رضا

۳) مقام مشاهده

۲) مقام سمع

۱) مقام تسلیم

- ۶۸- کدام گزینه نادرست معنی شده است؟

۱) تفویض: دست بداشتن از حظ نفس

۳) جُذاب: واردی که دل سوی حق سوق دهد.

- ۶۹- کدام گزینه شامل زبان‌های ایرانی باستان است؟

۱) سغدی - اوستایی - سکائی - ختنی

۳) سکائی - مادی - سغدی - اوستایی

- ۷۰- قید مؤول در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

۱) من با تو نیامدم که صحراء بینم

۲) جان بر کف دست آمده تا روی تو بیند

۳) چنان قحط‌سالی شد اندر دمشق

۴) به کوی میکده گریان و سرفکنده روم

- ۷۱- از نظر کاربرد صفت و موصوف، کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

یا بر لب جویی به هوس بنشینم
خود شرم نمی‌آیدش از ننگ بضاعت
که یاران فراموش کردند عشق
چرا که شرم همی‌آیدم ز کرده خویش

یا بعلجی کاین همه صاحب‌هوسانند
هر نکته راه‌زار دلایل بیاوری
خشک‌تر از حلقه در بردنند
نبود بر سر آتش می‌سرم که نجوشمن

۱) اینجا شکری هست که چندین مگسانند

۲) امروز غرّهای به فصاحت که در حدیث

۳) این دو سه یاران که ترا رهبرند

۴) هزار جهد بکردم که سرّ عشق بپوشم

- ۷۲- کدام گزینه در باب دستگاه نظری سوسور درست است؟

۱) کلیت نظام زبان بر مبنای کوچک‌ترین تفاوت‌هاست و رابطه میان دال و مدلول «اختیاری» است.

۲) سوسور برخلاف زبان‌شناسان سلف اروپایی مطالعه در زمانی را جایگزین رویکرد غیرتاریخی کرد.

۳) در دیدگاه سوسور، زبان، نظامی از نشانه‌های «قراردادی» است که با آگاهی جمعی بر ساخته می‌شود.

۴) براساس دیدگاه سوسور، اصل «تفاوت»، نشانه‌های یک زبان را می‌سازد ولی تأثیری در معنای آن ندارد.

- ۷۳- کدام گزینه معرف ساختار غالب مقامات حمید الدین بلخی است؟

۱) مقدمه، اسناد، بدنۀ اصلی، تخلص، شعر پایانی، خاتمه

۲) اسناد، مقدمه، تخلص، بدنۀ اصلی، خاتمه، شعر پایانی

۳) اسناد، مقدمه، بدنۀ اصلی، تخلص، خاتمه، شعر پایانی

۴) مقدمه، اسناد، تخلص، بازناسی، بدنۀ اصلی، خاتمه

- ۷۴- کدام گزینه در باب مکتب وقوع درست است؟

۱) شعر این مکتب سوز و سازی دارد و جوان‌پسند و عوام‌خوان است.

۲) شعر وقوع، عموماً برون‌گراست و منطبق با اوضاع اجتماعی سده نهم و دهم است.

۳) شعر وقوع از نظر رعایت مسائل بدیعی و بیانی همان دقت نظرهای سبک عراقی را دارد.

۴) شعر وقوع، همچون سبک هندی مضماین نامحدود و متکثّر را در حد مصرع و بیت منعکس می‌کند.

-۷۵- تذکره‌نویسان عهد صفوی کدام مورد را واژگون کردن و بی‌معنا ساختن سخن می‌دانند؟

- (۱) طرز تازه   (۲) طرز تزریق   (۳) طرز اهل هند   (۴) طرز جمهور

-۷۶- کدام اثر تحت تأثیر منطق الطیر عطار تألیف شده است؟

- (۱) رساله الطیور نجم الدین رازی

- (۲) روضة الفریقین ابوالرجا چاچی

- (۳) بحر الفوائد از نویسنده‌ای گمنام در قرن ششم

- (۴) کشف الاسرار عن حکم الطیور و الازهر عزالدین مقدسی

-۷۷- کدام گزینه درباره مثنوی «حمله راجی» درست است؟

- (۱) «حمله راجی» را شیخ احمد ادیب متخلص به راجی در شرح زندگی و جنگ‌های نادرشاه افشار سرود.

- (۲) «حمله راجی» را شهاب ترشیزی متخلص به راجی در شرح زندگی و جنگ‌های یکی از مهاراجه‌های هند سرود.

- (۳) «حمله راجی» را ملابمان علی متخلص به راجی در شرح زندگی و جنگ‌های رسول اکرم (ص) و خانواده ایشان سرود.

- (۴) «حمله راجی» را باذل مشهدی متخلص به راجی در شرح زندگی و جنگ‌های حضرت علی (ع) سروده این منظومه به «حمله حیدری» هم مشهور است.

-۷۸- کدام گزینه درباره «غزلان الهند» درست است؟

- (۱) ترجمه بخش‌هایی از ضوء الدارای و تأليف خان آرزو است.

- (۲) ترجمه بخش‌هایی از سبحة المرجان و تأليف خان آرزو است.

- (۳) ترجمه بخش‌هایی از ضوء الدارای و تأليف آزاد بلگرامی است.

- (۴) ترجمه بخش‌هایی از سبحة المرجان و تأليف آزاد بلگرامی است.

-۷۹- ابوالفضل بیهقی در تدوین باب خوارزم در کتاب تاریخ خود از یادداشت‌های چه کسی استفاده کرده است؟

- (۱) عبدالحی گردیزی

- (۲) ابوریحان بیرونی

- (۳) احمد حسن میمندی

-۸۰- جریان اقلیمی - روستایی در رمان نویسی معاصر از چه دوره‌ای و چرا آغاز شد؟

- (۱) از ۱۳۳۰ به بعد و ایجاد دوره خفقان سیاسی

- (۲) از ۱۳۰۰ به بعد و ورود ایران به دوران مدرنیته

- (۳) از ۱۳۲۰ به بعد و ایجاد آزادی‌های نسبی سیاسی

- (۴) از ۱۳۴۰ به بعد و ایجاد جنبش‌های سیاسی و اجتماعی

-۸۱- کدام داستان‌ها همسو با گرایش ملی و وطن‌پرستانه رضاخان نوشته شده است؟

- (۱) «شاهکار» از جمال‌زاده و «هما» از محمد حجازی

- (۲) «جادو» از علی دشتی و «بابک خرمدین» از سعید نفیسی

- (۳) «عشق و سلطنت» از میرزا باقر خسروی و «داستان باستان» از میرزا حسن بدیع

- (۴) «دیو - دیو» از بزرگ علوی و «پروین دختر ساسان» و «سایه مغول» از صادق هدایت

-۸۲- نخستین تجربه شعر منتشر فارسی از آن کیست و اثر معروف‌وی چیست؟

- (۱) یدالله رؤیایی - دریایی‌ها

- (۲) محمد مقدم - راز نیمه شب

- (۳) هوشنگ ایرانی - بنفش تن خاکستری

- ۸۳- بحر عروضی کدام گزینه با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟

۱) از این زنجیریان یک تن زنش را در تب تاریک بهتانی به ضرب دشنه‌ای کشته است.

۲) اما ز پس غبارکی می‌گوید: / نه برق نگاه خادعانه ره می‌جوید؟

۳) در گردش موج تیره حتی ماهی / یاقوت شود تنش یکسر

۴) و آن بسته درها را نشانم می‌دهد با مهر و موم پنجه خونین

- ۸۴- وزن عروضی کدام گزینه «مضارع مسدس اخرب مکفوف محذوف» است؟

در چنگ این گروه لئام
انده نصیب گوهر آدم شد
شیرین و تلخ ده ر چشیده
گریان ز حسرت تو چوباران من

۱) افتادهای سخت به دام

۲) وان بخششی که بردو عالم شد

۳) ای سرد و گرم ده ر کشیده

۴) ای کرده گرد ماه ز شب خرمن

نه برتو بر شمنی از رهیت مشفقتر (ایطاء جلی)
از گل و لاله گریز است و ز گل رویان نیست (شایگان)
پیوسته از آن دیده به خون تر دارم (اکفا)
اگر از مادمی دوری گزینی (اقوا)

- ۸۵- عیب قافیه در کدام گزینه درست معین شده است؟

۱) در این زمانه بتی نیست از تو نیکوتر

۲) در من این هست که صبرم ز نکورویان نیست

۳) از غصه هجران تو دل پر دارم

۴) کنی ناخوش به ما بر زندگانی

- ۸۶- در کدام گزینه «قصر تعیین» به کار رفته است؟

۱) نبینی جز مرا نظمی محقق

۲) من نکردم امر تاسودی کنم

۳) تنها نه ز راز دل من پرده بر افتاد

۴) نه من سبوکش این دیر رندسوزم و بس

- ۸۷- در کدام گزینه نوع خبر بنا بر حال مخاطب درست بیان شده است؟

به می دامن لب نیالوده ام (خبر طلبی)
من خود به چشم خویشن دیدم که جانم می‌رود (خبر مؤکد)
هزار بار من این نکته کرده ام تحقیق (خبر انکاری)
بر همانیم که بودیم و همان خواهد بود (خبر ابتدایی)

۱) اگر نه به یزدان که تابوده ام

۲) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن

۳) جهان و کار جهان جمله هیچ بر هیچ است

۴) حلقه پیرمغان از ازلم در گوش است

- ۸۸- غرض ثانویه جملات استفهامی در عبارت زیر چیست؟

دیوار چیست؟ / آیا به جز دو پنجره روبروی هم / اما بی‌پنجره؟

۱) بیان تردید

۲) دعوت به تأمل شنونده

۳) تجاهل گوینده از امر بدیهی

۴) تذکر و هشدار به مخاطب

- ۸۹- در بیت زیر کدام صنعت بدیعی دیده می‌شود؟

زمین در فرش زنگاری گه اnder حله خسرا»

«فلک در سندس نیلی هوا در چادر کحلی

۱) تدبیج

۲) استبعاع

۳) توجیه

۴) استدرآک

که با شکستگی ارزد به صد هزار درست
که حمله بر من درویش یک‌با آورد
ماییم و کهنه‌دلقی کاوش در آن توان زد
چون من از خویش برفتم دل بیگانه بسوخت

نیم شب دوش به بالین من آمد بنشست
به که نفوشند مستوری به مستان شما
مسکین خبرش از سر و در دیده حیا نیست
چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد

در بیت‌های زیر نوع کنایه قسمت‌های مشخص شده به ترتیب کدام است؟

کتب خانه هفت ملت بشست
چو بیند کسان بر شکم بسته سنگ
چگونه چون قلمم دود دل به سر نرود»

- (۱) فعل - موصوف - صفت
(۴) موصوف - فعل - صفت

بـه دو رخ مـاه را دو رخ نـهـاده»

- (۲) تشبيه تمثيل
(۴) تشبيه تسويه يا مزدوج

پنهان نموده‌ایم چو پیری پس خضاب»

- (۱) بدلیت
(۴) علیت

-۹۰ در کدام بیت «ایهام ذو وجوه» دیده می‌شود؟

- (۱) بکن معامله‌ای وین دل شکسته بخر
(۲) به تنگ‌چشمی آن ترک لشکری نازم
(۳) درویش را نباشد برگ برای سلطان
(۴) آشنایی نه غریب است که دلسوز من است
کلمه «نرگس» در کدام بیت «استعاره محتمله» است؟

- (۱) نرگسش عربده‌جوى و لبس افسون‌کنان
(۲) کس به دور نرگست طرفی نبست از عافیت
(۳) نرگس طلب شیوه چشم تو زهی چشم
(۴) ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد

در بیت‌های زیر نوع کنایه قسمت‌های مشخص شده به ترتیب کدام است؟

«یتیمی که ناکرده قرآن درست
بحز سنتگل ناکنند معده سنتگ
سیاهنامه‌تر از خود کسی نمی‌بینم

- (۱) موصوف - صفت - موصوف
(۳) صفت - فعل - موصوف

-۹۲ در بیت زیر کدام صنعت ادبی دیده می‌شود؟

«به یک بـوی از ارم صـد در گـشـاده»

- (۱) تشبيه مرکب
(۳) تشبيه تفضيل

-۹۳ نوع علاقه مجاز در کلمه «پیری» در بیت زیر چیست؟

«ما عـیـب و نـقـص خـوـیـش و جـمـال و کـمـال غـیر

- (۱) بدلیت
(۴) علیت

-۹۴ در شعر زیر نوع استعاره «دیوار سرد سنگی سیار» چیست؟

«باری این حرف‌های داغ دلم را / دیوار هم توان شنیدن نداشته است / آیا تو را توان شنیدن هست / دیوار! / دیوار سرد سنگی سیار!»

- (۱) استعاره مصـرحه مجردة مـرشـحـه
(۳) استعاره مـكـيـه تخـيلـيه

-۹۵ در عبارت زیر کدام واژه در معنی مجازی به کار رفته است؟

«پـس آـن اـروـاحـ کـه در صـفـ اـول بـودـند، در مقـامـ بـیـ وـاسـطـگـی اـز نـظـرهـای خـاصـ حقـ تعالـیـ پـرـورـشـ وـ اـسـتـعـدـادـ آـن يـافـتهـ بـودـندـ کـه در طـلسـمـگـشـایـی عـالـمـ صـورـتـ آـدـمـ وقتـ خـوـیـشـ باـشـندـ، آـنـگـه خـلـاـقـ بهـوـاسـطـهـ هـدـایـتـ اـیـشـانـ طـلسـمـ گـشـودـنـ درـآـمـوزـنـدـ.»

- (۱) ارواح، به علاقه ملازمت
(۳) صـفـ اـولـ بهـ عـلـاقـهـ جـزـءـ وـ كـلـ

- ۹۷- عبارت زیر معرف کدام مکتب انتقادی است؟

«این مکتب مانند سایر شعب ساختگرایی و امدار نظریه سوسور درباره زبان است اما به ایده نظام نشانه‌ای گستره‌ای وسیع می‌بخشد و آن را از قلمرو زبان‌شناسی به مطالعه فرهنگ‌هایی بسط می‌دهد که از دیدگاه غربی «بدوی» تلقی می‌شوند.»

۲) مطالعات فرهنگی

۱) پساستگارایی

۴) انسان‌شناسی ساختگرا

۳) نشانه‌شناسی فرهنگی

- ۹۸- در جاهای خالی عبارت زیر کدام اصطلاحات کلیدی قرار می‌گیرد؟

..... «هرمونی مجموعه‌ای از عقاید و ارزش‌های حاکم است که به جای استفاده از ..... از طریق ..... استیلا می‌یابد.»

۲) قدرت نرم - سلطه سخت‌افزاری

۱) سلطه سخت‌افزاری - قدرت نرم

۴) رضایتمندی - قدرت سرکوبگر

۳) قدرت سرکوبگر - رضایتمندی

- ۹۹- کدام گزینه در باب کارکرد «ایدئولوژی» از نظر آلتوسر درست است؟

۱) ایدئولوژی، در کلیت خود روابط واقعی افراد را با یکدیگر در نظام مناسبات آن‌ها بازنمایی می‌کند.

۲) ایدئولوژی همواره از افراد سوزه‌های متعینی می‌سازد که از درک واقعیت وجودی خود سریاز می‌زند.

۳) ایدئولوژی، در یک دستگاه ایدئولوژیک کاملاً غیرمادی و انتزاعی موجودیت می‌یابد و رفتار و مناسبات افراد را هدایت می‌کند.

۴) ایدئولوژی باعث می‌شود افراد زندگی خود را به سبک خاصی تجربه کنند و بعد فکر کنند که این شیوه طبیعی درک خود و جهان است.

- ۱۰۰- عبارت زیر مطابق نظریه رمزگان رولان بارت از کدام نوع رمزگان بهشمار می‌آید؟

«سید میران ذاتاً خوش‌معاشرت و مهمان‌دوست بود. روزها در قهوه‌خانه‌ها و در برخوردهای جمعی که خرجی پیش می‌آمد، اولین کسی بود که دستش در جیبش می‌رفت.»

۴) نمادین

۳) هرمنوتیک

۲) فرهنگی

۱) کنشی

